

coalitie tegen de honger
coalition contre la faim

OKTOBER 2017

Wereldvoedseldag 2017

Wereldvoedseldag 2017

In het meest recente rapport van de FAO over voedsel- en voedingszekerheid wereldwijd, lezen we dat in 2016, voor het eerst in lange tijd, het aantal mensen die honger lijden, opnieuw gestegen is, tot 815 miljoen. Dat zijn 38 miljoen mensen meer dan in het voorgaande jaar¹. Conflict en klimaatverandering zijn de belangrijkste drijvers voor deze toename. De trend dreigt zich door te zetten in 2017 waarin hongersnood woedt in Zuid-Soedan en Jemen. Honger raakt in de eerste plaats de meest kwetsbaren; 60% van de vrouwen, die in ruraal gebied wonen zijn ondervoed, 155 miljoen kinderen onder 5 jaar lijden aan groeistoornissen ten gevolge van ontoereikende voeding, 489 miljoen van de 815 mensen met honger wonen in conflictgebieden, 56% is afhankelijk van de landbouw voor zijn of haar levensonderhoud... Deze cijfers tonen aan dat om te vermijden dat de doelstelling #zero hunger 2030- de 2de Duurzame ontwikkelingsdoelstelling, ongrijpbaar wordt, meer en betere actie van de internationale gemeenschap hoogdringend is.

De globale crisissen waarmee we geconfronteerd worden - klimaatverandering, vluchtelingen, stijgende voedselonzekeerheid – vragen om meer en niet minder internationale solidariteit. Toch blijft ook de sector ontwikkelingssamenwerking niet gevrijwaard van besparingen. Ondanks het positieve verhaal van de stijgende OESO DAC cijfers over 2016, besteedden we 0.49% van het BNP aan ontwikkelingssamenwerking. De richtlijn van 0,7% is al langer zoek. Bovendien is de stijging grotendeels toe te schrijven aan hogere uitgaven voor vluchtelingen in eigen land en noodhulp. Noodzakelijke interventies maar ze dragen niet structureel bij aan duurzame ontwikkeling in de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

De Minister heeft zich geëngageerd om 15% van het budget OS te blijven besteden aan landbouw en voedselzekerheid. Dat juichen wij toe maar er is nood aan meer duidelijkheid over welke budgetlijnen worden meegeteld om dit engagement te honoreren. Wij stellen een belangrijke daling vast van de middelen die besteed worden aan structurele ontwikkelingshulp via DGD voor de sector land- en bosbouw, visvangst (2015: 127,4 miljoen, 2016: 96,8 miljoen). Daarnaast betreft 1/3de van de besteding in 2016 noodvoedselhulp. Voedselhulp is uiterst belangrijk in crisissituaties maar biedt geen oplossing voor de structurele oorzaken van voedselonzekeerheid. Voedselhulp wordt ook niet behandeld in de nieuwe strategienota LB&VZ. Er bestaat een aparte strategienota voor noodhulp en wij pleiten dat beide nota's zich op een complementaire en coherente manier versterken, en dus niet dat middelen voor de ene worden

gezocht in de 15% van het budget voor LB&VZ voorzien voor structurele ontwikkelingssamenwerking.

In het licht van het Klimaatakkoord en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen is een omschakeling naar duurzame voedselsystemen, die tegelijkertijd de structurele oorzaken van honger aanpakken (zoals armoede en ongelijkheid), de opbrengsten verhogen én de natuurlijke productiebasis beschermen, hoogdringend. Wat nodig is, aldus de FAO (2017), is een transitie naar meer holistische systemen zoals agro-ecologie, agro-foresterie en permacultuur,... Wat betreft Climate Smart Agriculture ondersteunen wij het achterliggend principe, maar vragen wij geen publieke middelen te benutten voor het ondersteunen van technologische, vaak commercieel gerichte antwoorden, die in de eerste plaats de gevestigde belangen van de transnationale bedrijven uit de agrovoedingsindustrie bestendigen.

De Mensenrechtenbenadering, en dus ook de realisatie van het Recht op Voedsel moeten, zoals Minister De Croo herhaalde tijdens zijn beleidsverklaring, de kern blijven van ons ontwikkelingsbeleid.

De commerciële en economische aanpak voor de landbouwsector die in de nieuwe Strategienota Landbouw en voedselzekerheid wordt gepromoot, dient dan ook steeds dit referentiekader te respecteren. Een groeiende steun aan de privésector in ontwikkelingssamenwerking biedt kansen voor voedselzekerheid, maar ook risico's. Om te verzekeren dat privébelangen de verplichtingen verbonden aan de mensenrechten respecteren, moet

goed bestuur worden ondersteund met de noodzakelijke omkadering en regelgeving. Dit moet met de nodige bedachtzaamheid worden aangepakt. In het bijzonder in de fragiele concentratielanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Een goed opvolgingskader van de strategienota landbouw en voedselzekerheid is onontbeerlijk. Dat kader bestaat vandaag nog niet. Instrumenten voor de opvolging van de naleving van mensenrechten moeten er deel van uitmaken, net zoals de aanbevelingen van het Comité voor Wereldvoedselzekerheid (CFS), het belangrijkste internationale orgaan ter opvolging en coördinatie van voedselzekerheidsbeleid wereldwijd. Het door FAO voorgestelde kader, Principles for responsible investment in agriculture and food systems (PRAI), kan ook bijdragen om de sociale, economische en ecologische impact van investeringen door privéactoren in de landbouwsector in ontwikkelingslanden op te volgen.

In het licht van bovenstaande, vragen wij aan de Parlementsleden om bij de komende voorstelling door de Minister van ontwikkelingssamenwerking, Alexander De Croo, van zijn beleidsnota en budget 2018, aan dit Parlement, aandacht te hebben voor volgende punten:

- Een verdere daling van het budget ontwikkelingssamenwerking is gezien de groeiende noden en de lange termijn gevolgen, een foute beslissing, 0.7% van het BNP moet de richtlijn blijven en is ook als dusdanig ingeschreven in de Wet op Ontwikkelingssamenwerking van 2013.

- Het budgetvoorstel moet het engagement van de voorziene besteding van 15% van het budget van ontwikkelingssamenwerking voor de sector landbouw en voedselzekerheid honoreren. Wij vragen een regelmatige opvolging van dit engagement door het Parlement. Noodhulp verdient een eigen budget.
- Het budget moet voldoende middelen voorzien opdat België zijn (in het verleden erg constructieve) politieke rol binnen de FAO en het Committee on World Food Security naar behoren kan vervullen.
- Bij de toewijzing van de voorziene middelen voor wetenschappelijk onderzoek is de afweging of het onderzoek bijdraagt tot ecologisch duurzamere landbouwpraktijken en meer voedselzekerheid essentieel.
- Het parlement moet erop toezien dat er zo snel mogelijk een opvolgingskader komt voor de strategienota Landbouw en Voedselzekerheid, met bindende criteria in lijn met de mensenrechten en de bestaande internationale kaders (CFS – FAO/PRAI). Jaarlijks moet de Minister op basis van dit kader verantwoording afleggen aan het Parlement.

1 FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO, 2017. The State of Food Security and Nutrition in the World 2017. Building resilience for peace and food security. Rome, FAO. Available at: <http://www.fao.org/3/a-I7695e.pdf>

LEDEN

11.11.11, ADG, AEFJN, Broederlijk Delen, Caritas International, CNCN-11.11.11, Croix Rouge de Belgique, Collectif Stratégies Alimentaires, Défi Belgique Afrique, Entraide et Fraternité, FIAN – FoodFirst Information and Action Network, Iles de Paix, Le Monde selon les femmes, Louvain Coopération, OXFAM Solidarité/Solidariteit, Oxfam Magasin du Monde, Oxfam Wereld Winkels / Fair Trade, SOS Faim, TRIAS, ULB-Coopération, Vétérinaires Sans Frontières, Vredeseilanden